

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 30 Ionawr 2019

Amser y cyfarfod: 13.30

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](#) yn:

<http://senedd.tv/cy/5422>

186

Datganiad y Llywydd

Cyhoeddodd y Llywydd, yn unol â Rheol Sefydlog 26.75, fod Deddf Cyllido Gofal Plant (Cymru) 2018 wedi cael Cydsyniad Brenhinol y diwrnod hwnnw.

1 Cwestiynau i'r Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd

Dechreuodd yr eitem am 13.30

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i Weinidog y Gymraeg a Chysylltiadau Rhyngwladol

Dechreuodd yr eitem am 14.16

Gofynnwyd y 6 chwestiwn cyntaf. Atebwyd cwestiynau 2 a 3 gan y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

3 Cwestiynau i Gomisiwn y Cynulliad

Dechreuodd yr eitem am 15.13

Gofynnwyd y 4 cwestiwn.

4 Cwestiynau Amserol

Dechreuodd yr eitem am 15.24

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Gofyn i'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Bethan Sayed (Gorllewin De Cymru): A wnaiff y Gweinidog ymateb i adolygiad Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru i ymdriniaeth Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg â honiadau a wnaeth cleifion ag anawsterau dysgu ynghylch ymosodiadau rhyw yn erbyn gweithiwr gofal?

Gofyn i Weinidog yr Economi a Thrafnidiaeth

Rhun Ap Iorwerth (Ynys Môn): A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am gamau gweithredu Llywodraeth Cymru yn dilyn penderfyniad REHAU Ltd. i ymgynghori ar ddyfodol ei ffatri yn Amlwch?

5 Datganiadau 90 Eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.47

Gwnaeth Vikki Howells ddatganiad am Gwneud Cymru yn Genedl o Ffrindiau yn erbyn Sgamiau

Gwnaeth Jayne Bryant ddatganiad am Gêm Gwpan yr FA rhwng Casnewydd a Middlesbrough.

Cynnig i atal dros dro Reolau Sefydlog 11.16 a 12.20(i) er mwyn caniatáu cynnal dadl ar y cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog (5 munud)

NNDM6956 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheolau Sefydlog 33.6 a 33.8:

Yn atal Rheol Sefydlog 12.20(i) a'r rhan honno o Reol Sefydlog 11.16 sy'n ei gwneud yn ofynnol bod y cyhoeddiad wythnosol o dan Reol Sefydlog 11.11 yn darparu'r amserlen ar gyfer busnes yn y Cyfarfod Llawn yr wythnos ganlynol, er mwyn caniatáu i'r eitem fusnes nesaf gael ei ystyried yn y Cyfarfod Llawn ddydd Mercher, 30 Ionawr 2019.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog (5 munud)

NNDM6955 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Cynulliad Cenedlaethol, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried Adroddiad y Pwyllgor Busnes 'Diwygio'r Rheolau Sefydlog: Rheol Sefydlog 12 – Cwestiynau Llafar y Cynulliad i'r Cwnsler Cyffredinol' a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 29 Ionawr 2019; ac

2. Yn cymeradwyo'r cynnig i adolygu Rheol Sefydlog 12, fel y nodir yn Atodiad B i Adroddiad y Pwyllgor Busnes.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

6 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ar Systemau Gwybodeg GIG Cymru

Dechreuodd yr eitem am 15.51

NDM6948 [Nick Ramsay \(Mynwy\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus – Systemau Gwybodeg GIG Cymru – a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 8 Tachwedd 2018.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

7 Dadl Plaid Cymru – Carchardai a Chyfiawnder Troseddol

Dechreuodd yr eitem am 16.24

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM6949 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi'r adroddiad gan Ganolfan Llywodraethiant Cymru: Dedfrydu a Dalfa yng Nghymru: Ffeil Ffeithiau.

2. Yn mynegi pryder am ganfyddiadau'r adroddiad mai yng Nghymru y mae'r raddfa garcharu uchaf yng ngorllewin Ewrop, a bod dedfrydau llymach yng Nghymru yn cael effaith anghymesur ar fenywod, pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig a chymunedau difreintiedig.

3. Yn nodi gwaith ymchwil blaenorol gan Ganolfan Llywodraethiant Cymru sydd wedi datgelu problemau helaeth o ran diogelwch a lles yng ngharchardai Cymru, gan gynnwys graddau cynyddol o gamddefnyddio sylweddau, hunan-niweidio, trais a hunanladdiad.

4. Yn nodi bod nifer o droseddwr ifanc o Gymru yn treulio amser eu dedfryd mewn carchardai yn Lloegr, a bod y carchar wedi cael effaith negyddol sylweddol ar gyfleoedd bywyd pobl ifanc yn y dyfodol.

5. Yn galw am:

a) datganoli cyfiawnder troseddol yn llwyr i Gymru;

b) diystyru adeiladu rhagor o 'Uwch garchardai' ar unrhyw safle yng Nghymru ac yn galw ar Lywodraeth Cymru i gyfleu'r gwrthwynebiad hwn i'r Weinyddiaeth Gyfiawnder;

c) ailuno'r gwasanaeth prawf yn gyfan gwbl a rhoi diwedd ar breifateiddio rhannol;

d) ffocws ar ddulliau cymunedol ar gyfer troseddau nad ydynt yn rhai treisgar a rhoi'r gorau i or-ddefnyddio dedfrydau carcharu byr;

e) rhoi diwedd ar ddedfrydau o garchar i bobl ifanc a menywod ac eithrio mewn amgylchiadau neilltuol;

f) yr hawl i garcharorion bleidleisio yn etholiadau Cymru.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
8	1	41	50

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – [Gareth Bennett \(Canol De Cymru\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi adroddiad Canolfan Llywodraethiant Cymru, Dedfrydu a Dalfa, Carcharu yng Nghymru a thystiolaeth atodol i'r Pwyllgor Dethol Materion Cymreig.

2. Yn nodi ymhellach bod 11 y cant o gyfanswm poblogaeth carchardai Cymru a Lloegr, yn ôl y Weinyddiaeth Gyfiawnder, ym mis Hydref 2018, yn wladolion tramor, a'r mwyaf cyffredin yn dod o Wlad Pwyl, Albania, Iwerddon a Rwmania.

3. Yn credu:

a) y dylid ariannu gwasanaeth y carchardai yn ddigonol a rhoi tâl digonol i swyddogion carchardai;

b) y dylai pob carcharor a gaiff ei gadw yn y ddalfa gan swyddogion y Goron fod yn atebol i Weinidogion Llywodraeth y DU ac nid cwmnïau preifat;

c) y dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda Llywodraeth y DU i wyrddroi preifateiddio'r system garchardai;

d) y dylai troseddwr o dramor gael eu halltudio i fwrw eu dedfryd yn eu gwledydd eu hunain, ac y dylai troseddwr o'r fath gael eu gwahardd rhag dychwelyd i'r DU;

e) y dylai carchardai newydd gael eu hadeiladu fel y bo angen ledled y DU i ddarparu ar gyfer nifer y bobl a gaiff eu dyfarnu'n euog o droseddau sy'n dwyn cosb o garchar.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
3	0	48	51

Gwrthodwyd gwelliant 1.

Gwelliant 2 – [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Dileu popeth ar ôl pwynt 1 a rhoi yn ei le:

Yn nodi ffocws gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder ar wasanaethau adsefydlu, dedfrydau cymunedol a lleihau aildroseddu.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 2:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
11	3	37	51

Gwrthodwyd gwelliant 2.

Gwelliant 3 – [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Dileu pwynt 5 a rhoi yn ei le:

Yn croesawu gwaith y Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru ac yn edrych ymlaen at ei argymhellion ynglŷn â'r cyfrifoldeb am blismona a chyfiawnder yng Nghymru yn y dyfodol.

Yn galw am:

- a) diystyru adeiladu rhagor o 'uwch garchardai' ar unrhyw safle yng Nghymru ac yn galw ar Lywodraeth Cymru i gyfleu'r gwrthwynebiad hwn i'r Weinyddiaeth Gyfiawnder;
- b) ailuno'r gwasanaeth prawf yn gyfan gwbl a rhoi diwedd ar breifateiddio rhannol;
- c) ffocws ar ddulliau cymunedol ar gyfer troseddau nad ydynt yn rhai treisgar a rhoi'r gorau i or-ddefnyddio dedfrydau carcharu byr;
- d) rhoi diwedd ar ddedfrydau o garchar i bobl ifanc a menywod ac eithrio mewn amgylchiadau neilltuol; ac
- e) yr hawl i garcharorion bleidleisio yn etholiadau Cymru.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 3:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
29	0	22	51

Derbyniwyd gwelliant 3.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM6949 [Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi'r adroddiad gan Ganolfan Llywodraethiant Cymru: Dedfrydu a Dalfa yng Nghymru: Ffeil Ffeithiau.
2. Yn mynegi pryder am ganfyddiadau'r adroddiad mai yng Nghymru y mae'r raddfa garcharu uchaf yng ngorllewin Ewrop, a bod dedfrydau llymach yng Nghymru yn cael

effaith anghymesur ar fenywod, pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig a chymunedau difreintiedig.

3. Yn nodi gwaith ymchwil blaenorol gan Ganolfan Llywodraethiant Cymru sydd wedi datgelu problemau helaeth o ran diogelwch a lles yng ngharchardai Cymru, gan gynnwys graddau cynyddol o gamddefnyddio sylweddau, hunan-niweidio, trais a hunanladdiad.

4. Yn nodi bod nifer o droseddwr ifanc o Gymru yn treulio amser eu dedfryd mewn carchardai yn Lloegr, a bod y carchar wedi cael effaith negyddol sylweddol ar gyfleoedd bywyd pobl ifanc yn y dyfodol.

5. Yn croesawu gwaith y Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru ac yn edrych ymlaen at ei argymhellion ynglŷn â'r cyfrifoldeb am blismona a chyfiawnder yng Nghymru yn y dyfodol.

Yn galw am:

a) diystyru adeiladu rhagor o 'uwch garchardai' ar unrhyw safle yng Nghymru ac yn galw ar Lywodraeth Cymru i gyfleu'r gwrthwynebiad hwn i'r Weinyddiaeth Gyfiawnder;

b) ailuno'r gwasanaeth prawf yn gyfan gwbl a rhoi diwedd ar breifateiddio rhannol;

c) ffocws ar ddulliau cymunedol ar gyfer troseddau nad ydynt yn rhai treisgar a rhoi'r gorau i or-ddefnyddio dedfrydau carcharu byr;

d) rhoi diwedd ar ddedfrydau o garchar i bobl ifanc a menywod ac eithrio mewn amgylchiadau neilltuol; ac

e) yr hawl i garcharorion bleidleisio yn etholiadau Cymru.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
36	1	14	51

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

8 Dadl ar NNDM6958 – Y Rhagolygon am Gytundeb Brexit yn dilyn y Bleidlais yn Nhŷ'r Cyffredin

Dechreuodd yr eitem am 17.25

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

NNDM6958 [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn condemnio Llywodraeth y DU am fethu â chynnal negodiadau ystyrllon ynghylch y cytundeb i ymadael â'r UE ar sail drawsbleidiol ac yn nhermau trafodaethau diffuant â'r gweinyddiaethau datganoledig.
2. Yn pwysleisio unwaith eto y byddai ymadael heb gytundeb yn drychinebus i Gymru ac y dylai Llywodraeth a Senedd y DU wneud popeth o fewn eu grym i atal sefyllfa o ymadael heb gytundeb, gan gynnwys gofyn am ymestyn dyddiad ymadael Erthygl 50.
3. Yn credu os, fel yr ymddengys ar hyn o bryd, nad oes modd i Senedd y DU uno i gefnogi cynnig gwahanol sy'n cynnwys cymryd rhan yn y farchnad sengl ac mewn undeb tollau, yna'r unig opsiwn sydd ar ôl yw dychwelyd y penderfyniad at y bobl; ac yn credu y dylid dechrau gweithio ar unwaith i baratoi am bleidlais gyhoeddus.
4. Yn credu y dylai Senedd y DU fynd ati, ar unwaith, i drafod mwy gyda'r gweinyddiaethau datganoledig am y materion hyn.

Cyd-gyflwynwyr

[Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – [Gareth Bennett \(Canol De Cymru\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn gresynu bod safbwynt bresennol Llywodraeth y DU o ran ymadael â'r UE yn negyddu canlyniad y refferendwm yn sylweddol, gan gadw'r DU yn yr undeb tollau am gyfnod amhenodol ac, i bob pwrpas, yn y farchnad sengl, gan ein hamddifadu o unrhyw lais ffurfiol neu bleidlais ym mhenderfyniadau'r Undeb Ewropeaidd.
2. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i dynnu ei safbwynt yn ôl o ran yr hyn â nodir yn "Diogelu Dyfodol Cymru," a ysgrifennwyd ar y cyd â Phlaid Cymru, gan fod hyn hefyd

yn anwybyddu ewyllys pobl y DU, a Chymru, a bleidleisiodd yn bendant i adael yr Undeb Ewropeaidd.

3. Yn cymeradwyo ymadael â'r Undeb Ewropeaidd heb gytundeb, heb unrhyw estyniad i Erthygl 50, ac o dan delerau Sefydliad Masnach y byd.

4. Yn galw ar Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i achub ar y cyfle i adfer sofraniaeth genedlaethol Prydain y tu allan i'r Undeb Ewropeaidd.

5. Yn galw ar Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i dderbyn ein bod yn gadael yr UE ar delerau Sefydliad Masnach y Byd ar 29 Mawrth 2019, ac i ganolbwyntio pob ymdrech, bellach, ar baratoi at y canlyniad hwn.

[Diogelu Dyfodol Cymru](#)

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
4	0	47	51

Gwrthodwyd gwelliant 1.

Tynnwyd gwelliant 2 yn ôl yn unol â Rheol Sefydlog 12.27.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig.

NNDM6958 [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn condemnio Llywodraeth y DU am fethu â chynnal negodiadau ystyrlon ynghylch y cytundeb i ymadael â'r UE ar sail drawsbleidiol ac yn nhermau trafodaethau diffuant â'r gweinyddiaethau datganoledig.

2. Yn pwysleisio unwaith eto y byddai ymadael heb gytundeb yn drychinebus i Gymru ac y dylai Llywodraeth a Senedd y DU wneud popeth o fewn eu grym i atal sefyllfa o ymadael heb gytundeb, gan gynnwys gofyn am ymestyn dyddiad ymadael Erthygl 50.

3. Yn credu os, fel yr ymddengys ar hyn o bryd, nad oes modd i Senedd y DU uno i gefnogi cynnig gwahanol sy'n cynnwys cymryd rhan yn y farchnad sengl ac mewn undeb tollau, yna'r unig opsiwn sydd ar ôl yw dychwelyd y penderfyniad at y bobl; ac yn credu y dylid dechrau gweithio ar unwaith i baratoi am bleidlais gyhoeddus.

4. Yn credu y dylai Senedd y DU fynd ati, ar unwaith, i drafod mwy gyda'r gweinyddiaethau datganoledig am y materion hyn.

Cyd-gyflwynwyr

[Rhun ap Iorwerth \(Ynys Môn\)](#)

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
37	0	14	51

Derbyniwyd y cynnig.

9 Cyfnod pleidleisio

Dechreuodd yr eitem am 18.42

10 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 18.46

NDM6951 [Bethan Sayed \(Gorllewin De Cymru\)](#)

Newid lluniau, niweidio bywydau.

A yw bywyd ar-lein ac mewn diwylliant poblogaidd yn niweidio ein realaeth

Daeth y cyfarfod i ben am 19.10

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Cynulliad am 13.30, Dydd Mawrth, 5 Chwefror 2019